

mellem de Øjemed, som de tidligere Love af denne Art befatte sig med, og de militære Øjemed, som dette Lovforslag omhandler. Den eneste Forskel skulde da være, at disse militære Øjemed, der altsaa dreje sig om saa vigtige Anliggender som Landets Forsvar, maatte siges at være endnu vigtigere og betydningsfuldere end de Øjemed, som tidligere Ekspropriationslove drejede sig om.

Ved den Ændring, som Forslaget er undergaaet i Landstinget med Hensyn til Reglerne for Ekspropriationens Udførelse, har Lovforslaget formentlig vundet i Sammenligning med den Skikkelse, hvori det oprindeligt blev fremsat, navnlig ere Lodsvejernes berettigede Interesser formentlig tilstrækkeligt varetagne. Det er blevet gjort gældende her af to af de ærede foregaaende Talere, at man ved Sammensætningen af Taksationskommissionen nok saa meget har varetaget Lodsejernes som det offentlige Tarv. Det kan gerne være. Det forekommer mig, at der er noget i de Indvendinger, der i saa Henseende ere blevne fremsatte af det ærede Medlem for Præstø Amts 5te Valgkreds (Carl Hansen) og det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 1ste Valgkreds (Christian Rasmussen), men der vil saa kunne foretages de fornødne Forandringer af det Udvalg, som antagelig vil blive nedsat. Jeg skal indrømme, at det ogsaa for mig staar som noget tvivlsomt, hvorvidt den Bestemmelse er rigtig eller nødvendig, som er bleven sat ind i Landstinget, at Ekspropriation altid skal finde Sted ved Lov, at der ikke maa finde en mindelig Overenskomst Sted uden Ekspropriation. Men alt saadant vil der kunne blive forhandlet om i det Udvalg, som antagelig vil blive nedsat, og jeg skal derfor i øvrigt anbefale Lovforslaget til hurtig og velvillig Fremme.

H. Rasmussen: Jeg skal ikke komme ind paa Enkeltheder i det Lovforslag, der her er Tale om. Jeg ønsker blot at gøre en kort Bemærkning angaaende Spørgsmaalet om Ekspropriation i al Almindelighed. Det har været saaledes, at naar Spørgsmaalet Ekspropriation har været til Behandling her paa Rigsdagen, har der stadig været Betæneligheder ved at anvende dette Princip. Jeg ønsker som So-

cialdemokrat at udtale, at vi fra det Partis Side, jeg tilhører, naturligvis ikke nære nogen Frygt for at gaa med til at anvende dette Princip, naar der er Tale om at fremme det almene Vels Interesser. Vi have altid ønsket, at Rigsdagen skulde erkende, at det offentlige har Ret til at ekspropriere. Det har ofte knebet noget med at blive enig om, hvad det almene Vel kræver. Her foreligger et Forhold, hvor man fra Regeringens og Flertallets Side mener, at militære Formaal kræve, at der gives Ret til Ekspropriation. Det er vel utvivlsomt, at den Lov, der her foreligger Forslag til, vil blive vedtagen, og jeg vil da udtale Ønsket om, at Rigsdagen, naar der senere, maaske om ikke ret længe, kommer til at foreligge Spørgsmaal om Ekspropriation af dansk Jord til andre end militære Formaal, ikke vil være saa bange for at gaa ind paa den Tanke, som den har været ved tidligere Lejligheder, naar Spørgsmaal af den Art have været fremme.

Jeg har Lyst til at minde om — idet jeg stadig tænker paa Ekspropriationsprincippet —, at man her i Folketinget i sin Tid under Behandlingen af Husmandsloven vedtog et Lovforslag om at indføre Ekspropriationsbestemmelser i denne Lov. Det var den 26. Februar 1897. Dette Lovforslag blev imidlertid ikke ført endeligt igennem, men faldt ved tredie Behandling her i Tinget. Men den Gang saa altsaa et Flertal her i Tinget saaledes paa dette Spørgsmaal, at det var fuldt forsvarligt at ekspropriere Jord til Husmandsbrug. Det Spørgsmaal, man den Gang behandlede, vil komme frem paa ny, og jeg haaber, som sagt, at den Villighed, der i Øjeblikket er til Stede til at gaa med til at ekspropriere dansk Jord, hvor der er Tale om militære Formaal, maa faa Indflydelse paa den Stilling, man i kommende Tider vil tage, naar der foreligger Spørgsmaal om Ekspropriation af Jord til Husmandsbrug her i vort Land.

Der har været Tale om her, og det samme var Tilfældet, da Sagen var til Behandling oppe i Landstinget, at det var tvivlsomt, hvorvidt et Forslag af denne Art var foreneligt med Grundlovens § 82. Fra adskillige Sider mener man, at det ikke er foreneligt med den nævnte Grundlovsbestemmelse at vedtage en Lov, hvor-